

اعلامیه مشترک در مورد تشدید تنش‌ها میان پاکستان و اداره دیفکتوی طالبان در افغانستان

04/03/2026

ما عمیقاً نگران وضعیت رو به تشدید میان جمهوری اسلامی پاکستان و اداره دیفکتوی طالبان در افغانستان هستیم. افزایش درگیری‌های فرامرزی در هفته‌های اخیر، جان غیرنظامیان، ثبات منطقه‌ای و روابط اقتصادی دیرینه را در معرض تهدید جدی قرار داده است.

در هفته‌های گذشته، تبادل حملات نظامی و درگیری‌ها در امتداد مرز مشترک شدت گرفته است، از جمله عملیات‌های هوایی و درگیری‌های زمینی که هم اسلام‌آباد و هم کابل آن را تشدید قابل توجه منازعه‌ای توصیف کرده‌اند که سال‌ها ادامه داشته است. مقامات دفاعی پاکستان این وضعیت را «جنگ علنی یا تمام عیار» خوانده و با اشاره به حملات مکرر فرامرزی، وعده عملیات‌های بیشتر داده‌اند؛ در مقابل، اداره دیفکتو حملات بر شهرها و ولایات مرزی را نقض حاکمیت ملی دانسته و به‌گونه علنی آن را محکوم کرده‌اند.

در میان این تشدید خشونت، پیامدهای بشردوستانه نیز افزایش یافته است. گزارش‌های هیأت معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما) از **کشته و زخمی شدن 146 ملکی** در پی حملات هوایی خبر می‌دهد، از جمله تأیید کشته شدن کودکان و زنان.

افغانستان نزدیک به پنج دهه جنگ، آوارگی، بازگشت‌های اجباری و چرخه‌های مکرر خشونت را تجربه کرده است که میلیون‌ها خانواده را در وضعیت آسیب‌پذیر و شکننده اقتصادی قرار داده است. تشدید رویارویی‌ها خطر بدتر شدن شرایط را برای جوامع در هر دو سوی مرز افزایش می‌دهد، از جمله خانواده‌های پناهنده، بیجاشدگان داخلی، تاجران و کارگرانی که معیشت آنان وابسته به فعالیت‌های اقتصادی صلح‌آمیز فرامرزی است. محدودیت در رفت‌وآمد و بسته شدن گذرگاه‌های مرزی هم‌اکنون تجارت، دسترسی به کالاها و خدمات، و الگوهای سنتی معیشتی را که به‌گونه تاریخی از خانواده‌های مناطق مرزی حمایت کرده‌اند، تضعیف می‌کند.

در حالی که ایران، همسایه غربی افغانستان، درگیر منازعه است، افزایش شمار افرادی که در فقر زندگی می‌کنند احتمالاً با کمبود بیشتر فرصت‌های معیشتی و افزایش تورم مواجه خواهند شد؛ امری که عمدتاً ناشی از اختلال در تجارت منطقه‌ای است. از این رو، ما از مقامات اداره دیفکتوی طالبان می‌خواهیم که فوراً مسیرهای تجاری امن، از جمله با پاکستان، را تضمین کنند تا از فشارهای اقتصادی بر مردم در شرایط تنش‌های فزاینده منطقه‌ای که میلیون‌ها غیرنظامی را در تأمین غذا و معیشت پایدار با مشکل روبه‌رو ساخته است، کاسته شود.

ما بر اصول زیر تأکید می‌کنیم:

۱. **اولویت اساسی باید حفاظت از غیرنظامیان باشد:** تمامی طرف‌ها بر اساس حقوق بین‌الملل بشردوستانه مکلف‌اند از آسیب رساندن به افراد غیرنظامی خودداری کنند. از دست رفتن جان بی‌گناهان غیرقابل پذیرش است و باید تمامی تدابیر ممکن برای جلوگیری از تلفات بیشتر غیرنظامیان اتخاذ شود.

۲. **آتش‌بس فوری ضروری است:** چرخه کنونی اقدامات تلافی‌جویانه و تشدید نظامی نمی‌تواند امنیت یا عدالت به ارمغان آورد. هر دو طرف باید فوراً عملیات‌های تهاجمی را متوقف کرده و بر توقف واقعی مخاصمات توافق کنند.

۳. **صلح پایدار نیازمند گفت‌وگوی فراگیر است:** پاسخ‌های نظامی نمی‌تواند جایگزین روندهای سیاسی شود. تداوم تعامل با میانجی‌های مورد اعتماد ثالث برای ایجاد اعتماد، رسیدگی به ریشه‌های تنش، و دستیابی به توافق‌هایی که صلح و ثبات درازمدت را ممکن سازد، ضروری است.

۴. **همکاری اقتصادی و حمایت‌های اجتماعی برای کاهش بی‌ثباتی حیاتی است:** هزینه‌های انسانی و اقتصادی منازعه به‌گونه نامتناسب بر دوش جوامع آسیب‌پذیر وارد می‌شود؛ جوامعی که زندگی‌شان به دلیل خشونت، از دست دادن شغل و محدودیت در رفت‌وآمد مختل می‌گردد. تلاش‌ها برای احیای تجارت امن و معیشت‌ها باید بخشی از هر طرح جامع صلح باشد.

ما از تمامی طرف‌ها می‌خواهیم بدون تأخیر به این اصول متعهد شوند. تاریخ نشان داده است که منازعات طولانی‌مدت به نسل‌ها آسیب می‌رساند، حقوق بنیادین بشر را تضعیف می‌کند و بی‌اعتمادی میان مردمانی که سرنوشت‌هایشان به یکدیگر گره خورده است را عمیق‌تر می‌سازد.

تهیه شده توسط:

- مجمع مدافعان حقوق حقوق بشر
- شبکه جامعه مدنی و حقوق بشر
- سازمان جهانی منع شکنجه
- موسسه دموکراسی و توسعه افغانستان
- روزنه امید
- کانون گفتگو برای زمینه های مشترک
- Alefbe.App